

Raport științific intermediar (etapa II) al proiectului „Spațiul românesc și crizele internaționale: dinamica ocupațiilor militare (1769-1918)” (PN-III-P4-ID-PCE-2020-1868, desfășurat în cadrul programului PNCDI III, finanțat de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, CNCS/CCCDI – UEFISCDI)

Contractor: Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Site : www.srciom.ro

Director de proiect: conf. univ. dr. Gabriel LEANCA, Facultatea de Istorie, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

A. REZUMATUL ETAPEI

Activitățile de cercetare, documentare, cât și cele referitoare la diseminarea cunoștințelor dobândite, reflectă obiectivele asumate în cea de-a doua etapă a proiectului. Elementele de noutate față de faza anterioară țin de diversificarea subiectelor abordate în orizontul temei de cercetare asumate. Unele dintre contribuțiile acestei etape au avut în vedere raportul dintre forțele ocupante și civili din perspectivă politică și administrativă. Pe acest versant, au fost avute în vedere, în primul rând, strategiile rusești de consolidare a influenței în Principate Române și în Balcani, prin promovarea ideologiei pan-ortodoxe. De asemenea, a fost analizată instituirea regimului de protectorat în Principatele Române prin intermediul reformelor instituționale aplicate de Rusia (proiectate cu mai puțin succes pentru Serbia, 1826-1835 și Grecia, 1824-1832). În al doilea rând, atitudinea elitelor locale a evidențiat două tendințe contradictorii: pe de-o parte, schimbările reformatoare răspundeau unor necesități interne; pe de altă parte, perspectiva anexării Principatelor la Imperiul rus prin ingerința rusească în administrația internă era tot mai prezentă. Astfel, prevederile Tratatului de la Adrianopol, care garantase Moldovei și Țării Românești autonomia și o „administrație internă independentă” erau încălcate. Un al doilea versant al cercetărilor din proiect au privilegiat elementul internațional în inițierea și desfășurarea ocupațiilor militare, inclusiv aspecte legate de justificările aduse acestora. De asemenea, au fost avute în vedere o serie de cercetări privitoare la rolul militarilor în cunoașterea teritoriului Principatelor Moldova și Țara Românească, cât și aspecte legate de componenta medicală în desfășurarea conflictelor armate (cu trimitere specială către dinamica Primului Război Mondial). O serie de aspecte insuficient

acoperite în istoriografia ocupațiilor au fost de asemenea atinse, cu trimitere la Primul Război Mondial: raporturile dintre ocupații germani și diplomații puterilor neutre.

Obiectivele asumate în etapa a doua a proiectului au fost integral realizate.

B. DESCRIEREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ

Acest raport are drept scop autoevaluarea îndeplinirii obiectivelor asumate pentru prima etapă a proiectului de cercetare (ianuarie-decembrie 2022). Acestea au cuprins: a) realizarea de stagii de documentare în țară sau străinătate; b) susținerea de comunicări la manifestări științifice naționale sau internaționale; c) 4 (patru) livrabile (articole, ediții critice, ediții de documente, studii în volume colective sau cărți de autor publicate în baze de date recunoscute CNATDCU și CNCS, pentru reviste și cărți) la care se adaugă publicarea unui volum de documente relevante pentru tema proiectului; d) realizarea unei pagini web sau site aferent sitului proiectului care să conțină informații despre ocupațiile militare studiate în cadrul cercetării asumate; e) traducere documente conform pct. 2.2 din planul etapei.

În paginile care urmează, vom prezenta activitatea echipei pe fiecare secțiune semnalată în planul de realizare.

a) realizarea de stagii de documentare în țară sau străinătate

În perioada 13-19 februarie 2022, domnul **conf. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță** a efectuat un stagiu de documentare la Biblioteca Sfântului Sinod și la Biblioteca Academiei Române (București). În cadrul acestui stagiu, domnul conf. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță a consultat numeroase manuscrise și tipărituri care reflectă situația Bisericii din Moldova și Țara Românească din timpul ocupațiilor militare, din 1769 până în 1830, inclusiv lucrări și studii disponibile doar în reviste bisericești de specialitate aflate în fondurile instituțiilor amintite. La Biblioteca Academiei Române, domnul conf. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță a consultat colecția *Documente Istorice* și colecția *Manuscrise Românești*.

În perioada 10-22 aprilie 2022, domnul **conf. univ. dr. Gabriel Leanca** a efectuat un stagiu de cercetare în cadrul Arhivelor Diplomatice ale Ministerului Român al Afacerilor Externe. În cadrul acestui stagiu, domnul conf. univ. dr. Gabriel Leanca a consultat fondul *Paris, Probleme militare*, vol. 605 (Misiuni de război, 1916-1919, Misiuni franceze în România), fondul *Primul Război Mondial*, vol. 606 (Crucea Roșie), vol. 35 (Telegrame Sofia, 1914-1920), vol. 1 (Telegrame Atena, Salonic, Ianina), vol. 2 (Telegrame Belgrad, Niș,

Bitolia). De asemenea, în perioada 8 august-4 noiembrie 2022, domnul conf. univ. dr. Gabriel Leanca a efectuat un stagiul de cercetare la *Departamento de Relações Internacionais, Pontifícia Universidade Católica de Minas Gerais*, Belo Horizonte, Brazilia pe tema raporturilor dintre centru și periferie în sistemul internațional. În cadrul acestui stagiul, domnul conf. univ. dr. Gabriel Leanca a pregătit trei manuscrise în tema proiectului, unul dintre acestea urmând a fi înaintat spre evaluare revistei *Estudos Internacionais*, revistă cotate *Scopus* în bazele de date internaționale (publicație a universității gazdă). Al doilea manuscris a avut drept obiect misiunile medicale franceze în România în timpul Primului Război Mondial (vezi secțiunea publicației a prezentului raport). Al treilea manuscris pregătit pentru publicare a avut drept obiect justificările aduse ocupației militare ruse a Principatelor Moldova și Țara Românească din anul 1853, înainte de declanșarea Războiului Crimeii (vezi secțiunea publicației a prezentului raport). Domnul conf. univ. dr. Gabriel Leanca a susținut următoarea comunicare în cadrul acestui stagiul de cercetare: *The Diplomatic Origins of the Crimean War: Religious Aspects/As origens diplomáticas da Guerra da Crimeia: aspectos religiosos*.

În perioada 19-21 septembrie 2022, domnul **asist. univ. dr. Cosmin Mihuț** a efectuat un stagiul de documentare la Biblioteca Academiei Române din București, unde a identificat mai multe documente privitoare la ultimii doi ani ai administrației rusești a Principatelor (1832-1834). Sursele inedite descoperite sunt piese de corespondență și diverse rapoarte cu privire la funcționarea instituțiilor în perioada avută în vedere, din care se pot desprinde trăsăturile tranziției de la administrația civilă și militară rusească la prima domnie regulamentară, în Țara Românească. Între acestea, se pot aminti *Aperçu sur les travaux des divers Départemens, en exécution des dispositions réglementaires*, din 15 octombrie 1832, document aflat în arhiva Nicolae Suțu (mss. rom. 1029, filele 37-46).

În stagiul de cercetare întreprins la *Arhivo di Stato di Torino și la Università di Torino* în perioada 17-31 iulie 2022, domnul **prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru** a consultat și fotocopiât documentele din dosarele consulatului rus de la Torino (1816-1824, în perioada în care consul general al Rusiei la Torino a fost Giorgio Mocenigo, corfiot, prieten cu Ioannis Capodistria, Ignatie de Arta (fost mitropolit al Unglo-Vlahiei) și Ioan Caragea (domn al Țării Românești), ultimii doi rezidenți în exil la Pisa, parte a Regatului de Piemont. Documentele inedite fotocopyate au o mare valoare pentru istoria legăturilor dintre diaspora greacă din Italia și Principatele Române, dar și pentru cercetarea strategiilor diplomatice ale Rusiei de a-și consolida influența în Europa meridională și de Sud-Est. La Biblioteca Universității din Torino domnul prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru a consultat mai multe lucrări inaccesibile în România sau în biblioteci virtuale despre comunitatea de negustori levantini (greci și aromâni)

din Italia (Genova și Livorno), despre regimul ocupației militare austriece în Italia de Nord și despre activitatea poliției secrete din Veneția și Milano, care îi urmărea pe grecii, maghiarii, polonezi sau românii care erau suspectați că susțin idei liberale „subversive” și „indezirabile” (1814-1834). În stagiile de documentare de la București (13-18 iunie 2022; 18-24 septembrie 2022), domnul prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru a consultat o serie de fonduri care conțin documente inedite din cadrul Bibliotecii Academiei Române (*Documente istorice*, 1822-1824; 1828-1834; *Manuscrise românești*). Acestea conțin informații despre ocupația militară otomană (1822-1824) și ocupația militară rusă (1829-1834). Corespondența și proiectele de reformă instituțională din perioadele menționate sunt edificatoare pentru regimul de ocupație militară sub aspect politic și pentru reacția elitei pământene (boierimea) față de intențiile, obiectivele acestor regimuri de ocupație.

În perioada 17 aprilie – 1 mai 2022, domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian Topor** a efectuat un stagiul de documentare la Oesterreichisches Staatsarchiv Wien, respectiv Haus, Hof – und Staatsarchiv Wien. Cercetarea a avut rolul evaluării și documentării unor fonduri arhivistice disponibile, valoroase atât din perspectiva observării antecedentelor diplomatice ale beligeranței, cât și a cercetării desfășurării propriu-zise a campaniei militare austro-ungare pe frontul românesc cu accente privind regimul ocupației militare. La Viena (ÖStA) în Arhiva de Război (Kriegsarchiv), domnul prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian Topor a putut investiga acte referitoare la una dintre cele mai ample prezentări ale operațiunilor de pe frontul românesc, în paralel cu o istorie oficială (*Österreich-Ungarns Letzter Krieg, 1914-1918, 7 volume cu anexe (Beilagen), Verlag der Militärwissenschaft Mitteilungen, 1930-1938*), în mare parte opera istoricului Rudolf Kiszling. În timpul războiului, acesta a fost șeful statului major al DI 71 austriece de pe frontul românesc, iar ulterior șeful Secției Istorice a Kriegsarchiv. Mai există la Österreichisches Staatsarchiv, Kriegsarchiv și alte fonduri de maxim interes, precum acelea care privesc activitatea ofițerilor de legătură VO/OKM (București); VO/BGK (Bulgaria); VO/R (Iași, 1918). Aceștia din urmă au asigurat fluidizarea legăturii între diferite comandamente militare. Corespondența lor pune în lumină diferențele de opinie în luarea deciziilor privitoare la mobilitatea trupelor și administrarea teritoriului ocupat. Totodată, la Österreichisches Staatsarchiv (Haus-Hof und Staatsarchiv) a putut fi investigată activitatea legațiunii Austro-Ungariei la București până la 1916, corespondența anilor neutralității și întreruperea relațiilor diplomatice odată cu instalarea stării de război și desigur raporturile diplomatice sub regimul ocupației militare. Fondurile arhivistice consultate la Viena și informația dobândită în timpul stagiului oferă un suport documentar solid care, coroborat cu documentația internă (cu deosebire acte păstrate în arhivele militare românești și

memorialistica de război), facilitează identificarea subiectelor de impact care transformă regimul politic și administrativ al ocupației militare străine din România dintr-unul aparent minor pe agenda istoriografiilor occidentale într-unul cu un grad de interes mai ridicat în dezbateră internațională. Au fost consultate următoarele fonduri (selectiv): La cota AT-OeStA/HHStA PA I 1043 / I 1044. Krieg 59: Verwaltung der besetzten Gebiete Rumaeniens (Administrația teritoriilor ocupate din România/ format tip Karton) ; la cota AT-OeStA/HHStA PA I 1046-1-4- In Rumänien beschlagnahmte Geheimakten der Bukarester Kriminalpolizei 1917 (Actele secrete confiscate în România poliției criminalicești, 1917/format dosar în Karton); la cota AT-OeStA/KA FA AOK QuAbt Akten 2583-Rumänien: Organisation in Rumänien 1916-1918, Fangstoss 1918, Friedensverträge (România: Organizarea în România 1916-1918; Fangstoss (***)planul unei operațiuni militare secrete după semnarea păcii de la București în toamna anului 1918/ format Karton); la cota AT-OeStA/KA FA AOK QuAbt Akten 2584 - Rumänien: Schifffahrts-Donauverträge, Donauakten v.1918, Verwaltung von Bessarabien: 1918, Dobrutscha: 1918, Moldau: 1918, Gebietseinteilungen 1917 - 1918, Wirtschaftsstab: Statistik und Ausgleich. Ausfuhr aus dem Gebiete der Militär-Verwaltung in Rumänien v.30.11.1917 - 20.9.1918, format Karton [România: Tratatate privind navigația pe Dunăre, actele Dunării la 1918, administrația din Basarabia 1918, Dobrogea 1918, Moldova 1918, împărțiri de teritorii 1917-1918; Stabul economic: statistica și plățile. Exportul din teritoriul administrației militare în România din 30.11. 1917 – 20,09 1918] ; la cota AT-OeStA/KA FA AOK Bevollmächtigte Foscani-Kommission Akten 3983, format Karton [Împuternicirii pentru comisia de la Focșani/ Acte – acte secrete operative; rapoarte ale ofițerului austriac de legătură VO acreditat pe lângă guvernul de la Iași ”Jassy-Berichte”; tratate și acorduri privind cerealele și nutrețul din Basarabia; jurnalul comisiei de la Focșani]; la cota AT-OeStA/HHStA PA I 1056-4 - Austausch der Internierten mit Rumänien [Schimbul de internați cu România]; la cota AT-OeStA/HHStA PA I 1044-8 – Stimmung der Bevölkerung in Rumänien [Starea de spirit a populației în România]; la cota AT-OeStA/HHStA PA I 1044-7 - In Rumänien geplanter anti-russischer Staatsstreich [Planul unei lovituri de stat antiruse în România / se referă la opoziția carpistă și curentul rusofob din România ocupată care vedea în ocupația militară germană ocazia cea mai bună pentru ”eliberarea” Moldovei de sub ruși]; la cota AT-OeStA/KA FA AOK Evb/NA Akten 3656 – Evidenzbüro: Militär und Politik [Rezumat AOK privind România 1918; declarații ale prizonierilor privind România 1917-1918] ș.a.

b) susținere de comunicări la manifestări științifice naționale sau internaționale;

Domnul **conf. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță** a susținut următoarea **(1) comunicare** în cadrul proiectului de cercetare :

1. *Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Suceava în veacul al XVIII-lea. Statut, ctitori, slujitori* în cadrul Simpozionului Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie”, 16 septembrie 2022, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, Suceava.

Domnul **conf. univ. dr. Gabriel Leanca** a susținut următoarele **(4) comunicări** în cadrul proiectului:

1. *Turcia europeană ca teatru de război ruso-otoman: rolul misiunilor militare franceze (1848-1849)*, în cadrul sesiunii on-line de comunicări naționale *Diplomație, politică și istorie sub semnul conflictelor globale*, Conferința Centrului de Istorie a Relațiilor Internaționale din cadrul Facultății de Istorie a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 5-6 Aprilie 2022;

<http://history.uaic.ro/23281/5-6-aprilie-2022-conferinta-diplomatie-politica-si-istorie-sub-semnul-conflictelor-globale/> ;

2. *Media and War in the 19th Century. Case study: the French Press during the Crimean War* în cadrul conferinței internaționale *Divided Societies XXIII. Myths and Media*, Inter-University Centre, 9-15 mai 2022, Dubrovnik, Croația,

<https://iuc.hr/programme/1351>;

3. *Les missions médicales françaises en Roumanie. Une page d'histoire à l'époque de la Grande Guerre* în cadrul *The 48th Congress of the International Society for the History of Medicine*, Iași, 15-18 septembrie 2022 (comunicare susținută online, **keynote speaker**, 16 septembrie 2022, în cadrul congresului internațional cu tema menționată,

<https://ishm2022iasi.ro/program/>;

4. *The Diplomatic Origins of the Crimean War: Religious Aspects/As origens diplomáticas da Guerra da Crimeia: aspectos religiosos*, conferință susținută la Departamento de Ciências da Religião, Pontificia Universidade Católica de Minas Gerais, Brazilia, 3 noiembrie 2022, <https://www.pucminas.br/pos/religiao/eventos/Paginas/As-Origens-Diplomáticas-da-Guerra-da-Crimea.aspx>).

Domnul **asist. univ. dr. Cosmin Mihuț** a susținut în tema proiectului următoarea **(1) comunicare**:

1. *De la ocupație militară la „administrație națională independentă”*. Începutul domniei lui Alexandru D. Ghica, la Conferința internațională *Diplomație, politică și istorie sub semnul conflictelor globale*, organizată de Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale, 5-6 aprilie 2022, Iași

(<http://history.uaic.ro/23281/5-6-aprilie-2022-conferinta-diplomatie-politica-si-istorie-sub-semnul-conflictelor-globale/>).

Domnul **prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru** a susținut următoarele **(3) comunicări** în cadrul proiectului:

1. *De ce nu au fost anexate Principatele Române ? Pavel Kiselev între agenda personală și condiționările politicii imperiale* la Conferința Centrului de Istorie a Relațiilor Internaționale din cadrul Facultății de Istorie a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 5-6 Aprilie 2022

(<http://history.uaic.ro/23281/5-6-aprilie-2022-conferinta-diplomatie-politica-si-istorie-sub-semnul-conflictelor-globale/>);

2. *O numire surprinzătoare? Ioniță Sandu Sturdza domn al Moldovei*, la Conferința Anuală a Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași, ediția a III-a, Iași, 2-4 iunie 2022

(http://adxenopol.academiaromana-is.ro/images/anunt%20conferinta_2022.jpg;
<https://drive.google.com/file/d/1SMlqI3FSwC6UHsFEvX3PTs149I09-brc/view>;

3. *Experiențe electorale în Moldova regimului regulamentar (1832-1837): impact și semnificații politice*, la Conferința națională *Elitele și mecanismele puterii secolele XV-XX*, Universitatea Craiova, 10 noiembrie 2022

(<https://www.facebook.com/photo/?fbid=5590514451025155&set=pcb.5590515534358380>).

Domnul **prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian Topor** (membru în proiectul de cercetare, etapa 2, ianuarie-iunie 2022) a susținut următoarele **(2) comunicări**:

1. *Carsten Nielsen și afacerile lui « controversate » din România neutralității (1915). Dosare redeschise în Germania nazistă* la Conferința Centrului de Istorie a Relațiilor Internaționale din cadrul Facultății de Istorie a Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 5-6 Aprilie 2022

(<http://history.uaic.ro/23281/5-6-aprilie-2022-conferinta-diplomatie-politica-si-istorie-sub-semnul-conflictelor-globale/>);

2. *Agențiile diplomatice ale statelor neutre din România sub regimul ocupației germane. Reclamații, percheziții și expulzări între 1916-1918*, prezentată la Conferința Anuală a

Institutului de Istorie A.D. Xenopol, 2-4 iunie 2022. Secțiunea a IX-a Misiuni diplomatice, război și spionaj în secolul XX

(http://adxenopol.academiaromana-is.ro/images/anunt%20conferinta_2022.jpg).

c) 4 (patru) livrabile (articole, ediții critice, ediții de documente, studii în volume colective sau cărți de autor publicate în baze de date recunoscute CNATDCU și CNCS, pentru reviste și cărți) la care se adaugă publicarea unui volum de documente relevante pentru tema proiectului;

Contribuții conf. univ. dr. Ioan-Augustin Guriță (1 livrabil):

1. *Câteva lămuriri privitoare la înființarea, evoluția și competența Dicasteriei Mitropoliei Moldovei (a doua jumătate a secolului al XVIII lea – începutul secolului al XIX lea)*, în Petronel Zahariuc, Laurențiu Rădvan, Liviu Pilat (editori), *Istoria ca pasiune. Studii oferite profesorului Alexandru-Florin Platon la împlinirea a 65 de ani*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, p. 375-389.

Contribuții conf. univ. dr. Gabriel Leanca (3 livrabile):

1. *Les missions médicales françaises en Roumanie. Une page d'histoire à l'époque de la Grande Guerre*, ediție de documente redactată și bazată pe studiul în Arhivelor Diplomatice Franceze (Centrul La Courneuve, Paris), 270 p.

2. *La Turquie d'Europe comme théâtre de guerre : les considérations du général Jacques Aupick, ambassadeur de la Deuxième République dans l'Empire ottoman* în volumul *Politică și Relații Internaționale în Istoria Românilor. Studii în Onoarea Profesorului Gheorghe Cliveti*, volum coordonat de Gabriel Leanca, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2022 (studiu redactat, volum în pregătire); **editura A, evaluarea CNCS/2020**

3. Hippolyte Desprez, *Les origines d'une guerre. La question des Lieux-Saints*, introduction, notes et commentaires par Gabriel Leanca, (ediție critică redactată), 170 pagini în limba franceză.

Contribuții asist. univ. dr. Cosmin Mihuț (1 livrabil):

1. *From the Russian Occupation to the Reign of Alexandru D. Ghica. The Features of a Political Transition*, în „Studia Universitatis Babeș-Bolyai”, Historia, Volume 66, Number 2, December 2021, p. 77-98 (în colaborare cu prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru) - **(Erih+)**

Contribuții prof. univ. dr. habil. Cristian Ploscaru (6 livrabile):

1. *Politică, reformă și interogații identitate în Moldova, 1822-1832*, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2022, 279 p (ISBN-978-606-714-705-6) – **carte de autor**.
2. *Domn ales sau numit? Motivațiile unei decizii politice sub ocupație rusă în Moldova (1830-1832)*, în Petronel Zahariuc, Laurențiu Rădvan, Liviu Pilat (editori), *Istoria ca pasiune. Studii oferite profesorului Alexandru Florin Platon la împlinirea a 65 de ani*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2022, p. 521-538 (ISBN-978-606-714-698-1).
3. *Between the Diplomacy of War or Peace and the Ottoman Occupation of the Romanian Principalities (1821-1822)*, „Analele Științifice ale Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași”, Istorie, serie nouă, LXVII, 2021, p. 245-264, 2022 (CEEOL).
4. Cosmin Mihuț, Cristian Ploscaru, *From the Russian Occupation to the Reign of Alexandru D. Ghica. The Features of a Political Transition*, în „Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Seria Historia”, 66, nr. 2/2021, p. 77-98 (ERIH+, Scopus, apărut în 2022).
5. *Rusia, doctrina Polizeistaat și reformismul boieresc*, în „Studia Universitatis Cibiniensis. Seria Historica”, XIX, 2022 (ERIH+, Scopus; în curs de publicare, decembrie 2022).
6. *The Danubian Principalities (1829-1835): Autonomy and Constitutional Features in the Comparative European Context*, în „Romanian Journal of Modern History”, XIII, nr. 1-2/2022 (CEEOL, în curs de publicare, decembrie 2022).

Contribuții prof. univ. dr. habil. Claudiu-Lucian Topor, membru în proiectul de cercetare, etapa 2, ianuarie-iunie 2022 (3 livrabile):

1. *From this peace one can hope (...) The allocution of the Secretary of State Richard Kühlmann on the peace talks with Romania (Buftea-Bucharest, April/May 1918)* în *Romanian Journal of Modern History*, vol. XII, no. 1-2, June-December 2021, p. 23-35. (CEEOL).
2. *Repudiated biographies during the Great War - Some Romanian "collaborationists" and their historical culpability* în *Revue des études sud-est européennes*, LX, 2022, p. 207-2018. (Scopus)
3. *Memoirs from the time of military occupation: Romania's Europeanisation and Germany's civilizing mission (1916-1918)*, studiu redactat și propus spre publicare pentru volumul workshop-ului *Romanian Lands and International Crises: the Dynamics of the Military Occupations (1769-1918): Theoretical Frameworks, Regional, Comparative and International Perspectives* (volum în pregătire).

d) realizarea unei pagini web sau site aferent sitului proiectului care să conțină informații despre ocupațiile militare studiate în cadrul cercetării asumate: a se vedea situl proiectului www.srciom.ro.

e) traducere documente conform pct. 2.2 din planul etapei: Alfons Grafen Wimpffen, *Erinnerungen aus der Walachei während der besetzung durch die oesterreichischen truppen in den jahren 1854-1856*, Wien, Carl Gerold, 1878. (traducere realizată de Andreea Ioana Aelenei, doctorandă a Universității Alexandru Ioan Cuza, Facultatea de Litere, Iași); de asemenea, drd. Cristina Turcan s-a ocupat de traducerea în limba română a unor rapoarte consulare rusești referitoare la Principatele Moldova și Țara Românească din timpul ocupațiilor militare (1828-1834/1853-1854), care vor fi valorizate în mai multe publicații în cursul etapei următoare din cadrul proiectului de cercetare.

Director de proiect,

Conf. univ. dr. Gabriel Leanca